

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

29 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Cobzac Elena și Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Volcov Vladislav Xxxxx, născut la xxxxx, originar din Xxxxx și domiciliat în Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 17.10.2017 – 18.01.2018;
2. Instanța de apel : 01.03.2018 – 29.03.2018;
3. Instanța de recurs ordinar : 28.03.2019 – 29.05.2019.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 18 ianuarie 2018, Volcov Vladislav a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal și în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 6 (șase) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a respins cererea acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei și constatării medico-legale din contul lui Volcov Vladislav.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Volcov Vladislav la 16 iulie 2017, aproximativ la orele 17:30, aflându-se pe str. Xxxxx, mun. Chișinău, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, din intenții huliganice, a numit-o cu cuvinte necenzurate și a stropit-o cu vin pe cet. Rusețki Olivia și fiica minoră a acesteia, Xxxxx, după care a aplicat mai multe lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i Oliviei Rusețki, conform raportului de expertiză medico-legală nr.2064/D din 28 septembrie 2017, excoriație la nivelul gâtului, echimoze la nivelul

coapsei stângi, leziuni ce se califică ca vătămare neînsemnată.

Instanța de fond a încadrat în drept acțiunile inculpatului Volcov Vladislav în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative - huliganismul, adică *acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.*

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri :

3.1. procurorul Partole Liliana, care a solicitat casarea parțială a sentinței în partea neîncasării a cheltuielilor judiciare, privind cauza de acuzare a lui Volcov Vladislav în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care de la inculpat să fie dispusă încasarea în beneficiului statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 768 lei.

În motivarea apelului declarat, procurorul a indicat că instanța de fond urma să dispună încasarea de la inculpat în beneficiul statului a sumei de 768 lei, ceea ce reprezintă cheltuielile judiciare suportate pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară;

3.2. avocatul Slabu Viorel în numele inculpatului Volcov Vladislav, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi decizii în partea stabilirii pedepsei în privința lui Volcov Vladislav, cu aplicarea unei pedepse sub formă de amendă.

În motivarea apelului declarat, avocatul a invocat că scopul pedepsei este de a reeduca persoana, ori prin izolarea acestuia de societate nu de fiecare dată scopul acestei este atins, mai mult ca atât, inculpatul și-a recunoscut vina, s-a căit sincer, partea vătămată nu a avut prejudiciu. Inculpatul, fiind audiat în instanța de judecată, vina a recunoscut-o integral, a solicitat examinarea în procedură simplificată, în baza probelor acumulate la faza urmăririi penale, antecedente penale stinse, se caracterizează satisfăcător, are loc permanent de trai, se căiește sincer de cele comise.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2018, apelul declarat de procurorul Partole Liliana a fost respins ca fiind nefondat, apelul declarat de avocatul Slabu Viorel în numele inculpatului Volcov Vladislav a fost admis, casată parțial sentința în partea stabilirii și individualizării pedepsei, și pronunțată în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează :

Volcov Vladislav recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, în baza acestei Legi, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsa în formă de amendă în mărime de 780 (șapte sute optzeci) unități convenționale, ce constituie 39000 (treizeci și nouă mii) lei, eliberându-l de sub arest din sala de judecată dacă nu este arestat în alte cauze penale.

În rest dispozițiile sentinței primei instanțe au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a constatat că instanța de fond a stabilit corect starea de fapt și în drept ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, instanța de fond încadrând just acțiunile inculpatului Volcov Vladislav în baza dispozițiilor art. 287 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative - huliganismul, *adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.*

Cauza penală a fost examinată în instanța de fond în ordinea procedurii simplificate pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza cererii autentice și personale înaintate de către inculpatul Volcov Vladislav, fiind asistat de către un avocat (f.d. 110).

Prin justificarea probelor cercetate, instanța de apel a considerat dovedită cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Colegiul penal, audiind participanții la proces, verificând prin prisma art. 101 Cod de procedură penală probele administrate la etapa de urmărire penală și cercetare judecătorească în prima instanță și verificate în instanța de apel, a constatat că instanța de fond a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, și anume comiterea de către Volcov Vladislav a infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative - huliganismul, *adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.*

Prima instanță, la stabilirea pedepsei, a indicat că Volcov Vladislav, a evitat să prezinte scuzele sale, să-și ceară iertare pentru cele comise față de partea vătămată, să se intereseze de soarta părții vătămate și a copilului ei minor, în vîrstă de 8 ani, care a fost martor ocular al acțiunilor întreprinse de inculpat. De asemenea, instanța de fond a reținut că inculpatul nu duce un mod de viață social util, nu este căsătorit și nu este angajat în câmpul muncii, iar în ședința de judecată în mod evaziv a menționat proveniența surselor de existență în lipsa unui mod de muncă stabil. Deși inculpatul nu se află la evidența medicului narcolog și/sau psihiatru, instanța de fond a constatat că personalitatea acestuia, nu poate fi apreciată pozitiv - inculpatul nu este la prima abatere de la Lege, anterior a fost judecat de mai multe ori pentru comiterea faptelor penale, a fost condamnat, a ispășit pedeapsa închisorii pentru infracțiunea ce implică aplicarea violenței, dar inculpatul nu a reușit să conștientizeze pericolul faptelor antisociale și nu acceptat să se conformeze normelor de drept și regulilor de conviețuire socială.

Colegiul penal a apreciat critic alegațiile primei instanțe cu privire la personalitatea inculpatului, or faptul că inculpatul nu duce un mod de viață social util, nu este căsătorit și nu este angajat în câmpul muncii, nu constituie temei de

aplicare a celei mai aspre pedepse, sub formă de închisoare, or la caz urma a fi apreciată personalitatea inculpatului în coraport cu gravitatea infracțiunii comise și consecințele infracțiunii, lipsa prejudiciilor, comportamentul inculpatului înainte și după comiterea infracțiunii, care a recunoscut de la bun început vinovăția, se căiește de cele comise, a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală.

Or, instanța de judecată urmează să țină cont că în cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blîndă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Iar prima instanță nu a argumentat caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare, la caz instanța de apel a menționat că prima instanță nu a ținut cont de faptul că a fost comisă o infracțiune mai puțin gravă, lipsa prejudiciilor, comportamentul inculpatului care de la bun început a recunoscut vina, s-a căit de cele comise, lipsa circumstanțelor agravante.

Mai mult decât atât, instanța de fond nu a ținut cont că însuși acuzatorul de stat a solicitat aplicarea față de Volcov Vladislav a unei pedepse sub formă de amendă, dar necătând la acest fapt, a numit inculpatului o pedeapsă sub formă de închisoare, cea mai aspră pedeapsă.

În acest sens, instanța de apel a subliniat că pedepsele stabilite de instanța de judecată trebuie să fie nu numai legale, în sensul de respectare a cadrului legal de individualizare judiciară, dar în același timp, trebuie să fie și juste, adică să se respecte criteriul proporționalității, principiul umanismului care presupune stabilirea cuantumului pedepsei în funcție de gravitatea infracțiunii și vinovăția autorului și personalitatea făptuitorului.

La stabilirea și individualizarea pedepsei inculpatului Volcov Vladislav, Colegiul penal a ținut cont de art. 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal, de caracterul și gravitatea infracțiunii săvârșite și anume de faptul că prin acțiunile sale inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, infracțiunea a fost comisă cu intenție, din motive huliganice, de personalitatea inculpatului, care anterior a fost judecat (f.d. 57), la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află (f.d. 62-64), are un copil minor la întreținere (f.d. 55), lipsa prejudiciului material și moral de faptul că inculpatul a recunoscut integral vinovăția, cauza a fost examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, iar la moment inculpatul a executat din pedeapsa cu închisoarea 2 luni și 11 zile.

În conformitate cu prevederile art. 76 Cod penal, în privința inculpatului Volcov Vladislav s-a reținut circumstanța atenuantă - căința sinceră.

În conformitate cu prevederile art. 77 Cod penal, circumstanțe agravante nu s-au reținut, dar nici nu au fost invocate de către procuror.

În acest context, instanța de apel a considerat că prima instanță a stabilit o pedeapsă prea aspră inculpatului Volcov Vladislav, or, personalitatea acestuia și circumstanțele cauzei conving despre necesitatea acordării inculpatului a unei șanse de corijare a conduitei, fără a recurge la pedeapsa sub formă de închisoare, fiind relevant faptul că inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, acțiune civilă la caz nu a fost înaintată, a recunoscut integral vinovăția, s-a căit sincer.

De asemenea, instanța de fond nu a luat în considerație că în speță se atestă prezența circumstanței atenuante - căința sinceră, nu se atestă nici o circumstanță agravantă.

Colegiul penal, la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei inculpatului a apreciat gradul de influență al circumstanțelor atenuante asupra pedepsei penale, în baza criteriului cantitativ cât și criteriului calitativ. Iar conform prevederilor art. 78 alin. (1) Cod penal, atenuarea pedepsei se răsfrânge doar în cazul prezenței circumstanțelor atenuante asupra pedepsei principale. Așadar, sintagma prevăzută la alin. (1) art. 78 Cod penal, „*pedeapsa principală se reduce sau se schimbă*” impune un caracter obligatoriu al atenuării pedepsei principale, în cazul în care există circumstanțe atenuante și lipsei circumstanțelor agravante.

În speța dată, instanța de apel a constatat existența circumstanței atenuante: - căința sinceră, totodată nu a fost constatată nici o circumstanță agravantă care ar agrava răspunderea penală, iar inculpatul a recunoscut integral vinovăția, cauza fiind examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală.

Raționamentul de aplicare a pedepsei sub formă de amendă are la origine persoana și comportamentul acestora până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de examinare a cauzei, față de cele comise, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei, cum ar fi: conduita bună a infractorului, străduința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii - a recunoscut de la bun început vina în comiterea infracțiunii, comportarea sinceră pe parcursul procesului - a manifestat căință sinceră.

La caz, instanța de apel, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul său în viața socială, ținând cont de faptul că pericolul social reprezentat de fapta comisă, infracțiunea făcând parte din categoria celor mai puțin grave, luând în considerație circumstanțele atenuante: - căința sinceră, recunoașterea vinovăției, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, lipsa circumstanțelor agravante, a conchis că scopul legii penale la caz poate fi atins și fără izolarea acestuia de societate, prin stabilirea unei pedepse sub formă de amendă.

În virtutea circumstanțelor expuse mai sus, Colegiul penal a considerat ca fiind

echitabilă aplicarea față de Volcov Vladislav a pedepsei sub formă de amendă în mărime de 780 (șapte sute optzeci) unități convenționale, ce constituie 39000 (treizeci și nouă mii) lei, considerând-o suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, în termen, prin care indicînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei atacate în partea ce ține de soluția dispusă cu privire la cheltuielile judiciare, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte, în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat următoarele motive :

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția – temeiuri prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală;

- recurentul nu este de acord cu soluțiile instanțelor de judecată cu privire la soluționarea asupra cheltuielilor judiciare în sumă totală de 768 lei din următoarele considerente:

- recurentul menționează că cheltuieli legate cu efectuarea expertizelor judiciare sunt cheltuielile în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală - expertiza judiciară;

- la soluționarea chestiunii cine suportă cheltuielile respective, trebuie soluționată reieșind din prevederile art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, care pe prim plan pune pe condamnat, responsabil de aceste cheltuieli, iar instanța, contrar prevederilor art. 385 alin. (1) pct.14) și art.397 pct.5) Cod de procedură penală, nu a dispus acest fapt;

- soluția instanței de apel de a respinge solicitarea acuzatorului de stat referitor la încasarea de la Volcov Vladislav a cheltuielilor de judecată contravine normelor procesual penale în vigoare.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen în conformitate cu art.422 Cod de procedură penală.

Conform art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva

hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Recurentul în recursul ordinar declarat, indică temeiurile de casare a hotărârii instanței de apel, prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Lecturând textul deciziei instanței de apel, Colegiul penal constată, că decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legală și întemeiată, în legătură cu ce nu se constată prezența erorilor prevăzute de art.427 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală.

Referitor la temeiul de recurs invocat de recurent prin prisma pct.6) alin. (1) art.427 Cod de procedură penală, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art.414 alin.(1), (5), 417 alin.(8) Cod de procedură penală, hotărârea cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, și instanța de apel nu a admis nici o eroare gravă de fapt.

Colegiul penal constată că argumentele din recursul declarat de procurorul Scutelnic Cătălin sunt neîntemeiate, iar motivele aduse în susținerea temeiurilor invocate nu pot fi reținute, hotărârile instanțelor corespunzând tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legale și întemeiate.

Instanța de recurs, respinge argumentele recurentului, precum că cheltuielile de judecată suportate de către stat în cauza penală de învinuire a lui Volcov Vladislav urmează să fie încasate din contul acestuia, or, acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului.

Procurorul solicită în baza art.227-229 Cod de procedură penală, încasarea sumei de 768 lei, suportate pentru efectuarea raportului de expertiză medico-legală nr.2064/D din 28.09.2017 pe cauza penală dată, făcând trimitere la art.227-229 Cod de procedură penală și modificările survenite la art.143 Cod de procedură penală în vigoare din 09.02.2018.

Colegiul penal menționează că cerințele procurorului în acest sens sunt neîntemeiate, iar motivarea instanței privind respingerea cerințelor procurorului de încasare a cheltuielilor de judecată corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legală și întemeiată.

Astfel, se reține că efectuarea expertizei pe cauză, au fost ordonate de către organul de urmărire penală, fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării, iar

potrivit prevederilor art.143 alin.(1) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Totodată, la caz fiind relevante prevederile art.143 alin.(2) Cod de procedură penală (red. Legii nr.66 din 05.04.2012), care stipulau că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat, iar modificările la norma dată din 09.02.2018, nu au efect retroactiv.

În această ordine de idei, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a respins solicitarea procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, ca fiind nefondată.

Prin urmare, argumentele recurentului sunt neîntemeiate, decizia instanței de apel fiind bine argumentată, motivată și în concordanță cu prevederile art. 394 Cod de procedură penală.

Respectiv, analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiurile invocate de către procuror nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Volcov Vladislav Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **27 iunie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Cobzac Elena

Boico Victor